

INGLIZ TILINI O'RGANUVCHI TALABALARGA YOZISH KO'NIKMASINI RIVOJLANTIRISHDA GRAMMATIKANING AHAMIYATI

Abdurasulova Sadoqat Furqat qizi

O'zbekiston Davlat Jahon tillari universiteti talabasi

E-mail: abdurasulova7878@gmail.com

Tel: (95) 9755025

Jumayeva Sadbarg Mirolimovna

*Ilmiy rahbar: O'zbekiston Davlat Jahon tillari
universiteti o'qituvchisi*

Annotatsiya: Yozish - til o'rganish jarayonining ajralmas qismi bo'lib, grammatika esa bu jarayonning poydevori hisoblanadi. Yozma nutqda grammatika qoidalariga amal qilish aniqlik va aniq ifodani ta'minlaydi. To'g'ri grammatik qoidalar bilan yozilgan matnlar o'quvchilar uchun muallifning fikrini to'g'ri tushunishga yordam beradi. Ushbu maqolada asosiy e'tibor grammatikaning yozish ko'nikmasidagi o'rniga, ya'ni yozuvdagi jumlar turi va ularning xilma-xilligi, punktuatsiya, bog'lovchi so'zlarni to'g'ri qo'llay olish mahorati, yozuv kontekstida grammatik qo'llanmalarni o'rgatish usullari hamda tadqiqotchilarning va tilshunos olimlarning bu jarayon haqidagi fikrlariga qaratiladi.

Kalit so'zlar: grammatik qoidalar, metodik yondashuvlar, qo'llanmalar, punktuatsiya, jumla, tahlil jarayoni.

Annotation: Writing is an integral part of the language learning process, and grammar is the foundation of this process. Adhering to grammatical rules in written speech ensures clarity and precise expression. Texts written with correct grammatical rules help readers accurately understand the author's thoughts. This article focuses on the role of grammar in writing skills, namely the types of sentences and their variety, punctuation, the ability to correctly use conjunctions, methods of teaching grammatical guidelines in the context of writing, and the opinions of researchers and linguists on this process.

Keywords: grammatical rules, methodological approaches, guidelines, punctuation, sentence, analysis process

Grammatika- bu tilning tuzilishi va tartibiga oid qoidalar to'plami bo'lib so'zlar, gaplar, so'z birikmalari va ularning o'zaro aloqalarini belgilaydi. Grammatika tilning to'g'ri ishlashini ta'minlaydi. Barcha tillar o'z grammatikasiga ega va til egalari birlari bilan erkin muloqot qila oladilar. Ingliz tili ona tili sifatida biladigan talabalar ingliz tilining grammatikasini yaxshi biladilar va ingliz tilida mazmunli jumlar tuzib,

soʻzlarning maʼnolarini tushuna oladilar. Ona tilisi ingliz tili boʻlmagan va ikkinchi til sifatida ingliz tilini oʻrganayotgan talabalar uchun yozish koʻnikmasini rivojlantirishda eng muhim jarayonlardan biri bu grammatikadir. Taʼlim muassasalarida talabalarga yozish koʻnikmasini oshirishda turli xil metodik yondashuvlar qoʻllanilishi mumkin. Ammo grammatikaning roli nafaqat yozish koʻnikmasini yaxshilash jarayonida, balki tinglash, oʻqish va gapirishda ham muhim.

Yozuvdagi jummalarning turlari va xilma-xilligi yozuv koʻnikmasini rivojlantirishda muhim rol oʻynaydi. Talabalar oʻz fikrlarini aniq va batafsil ifodalash uchun murakkab va oddiy jummalarni qoʻllay olish imkoniyatiga ega boʻladilar, chunki grammatik qoidalarini toʻgʻri bilish turli xil jummalarni yaratishda yordam beradi. Talabalar oddiy jummalarni grammatik qoidalar yordamida murakkab shaklga aylantirishi, yoki aksincha, murakkab jummalarni grammatik qoidalaridan toʻgʻri foydalangan halda sodda jumlagacha oʻzgartirishi mumkin.

Bevosita punktuatsiyaning ham yozish koʻnikmasida katta oʻrni bor. Punktuatsiya qoidalariga rioya qilish yozuvda aniqlikni taʼminlaydi. Toʻgʻri qoʻllanilgan vergul, nuqta, tire va boshqa punktuatsiya belgilari matnni oʻqish va tushunishni osonlashtiradi. Punktuatsiyaning notoʻgʻri qoʻllanilishi esa oʻquvchida chalkashlik va notoʻgʻri tushunchalarga olib kelishi mumkin.

Bogʻlovchi soʻzlarni toʻgʻri qoʻllay olish matnda fikrlar va jummalarni mantiqiy bogʻlash imkonini beradi. Bogʻlovchi soʻzlar jumlar va paragraflar orasidagi bogʻlanishni taʼminlab, matnning umumiy mantiqiy tuzilishini mustahkamlaydi. Va, yoki, lekin, shuning uchun, garchi, agar kabi koʻplab bogʻlovchilardan foydalanish jumlalarimizni aniq va mazmunli qiladi.

Grammatik mashqlar, yozma ishlar, matnlarni tahlil qilish va yozma ishlarni tahrirlash kabi usullar grammatik qoʻllanmalar orqali yozish koʻnikmasini rivojlantirish usullari hisoblanadi. Misol uchun, matnlarni tahlil qilish orqali grammatik xatoliklarni topish va ularni tuzata olish yozish koʻnikmasini oshirishda katta ahamiyatga ega.

“Yozuv bilan til oʻzaro chambarchas bogʻliq. Biror tilni shu tilning yozuvini oʻrganmasdan, yoki aksincha, biror yozuvni shu yozuv tegishli boʻlgan tilni va uning grammatikasini bilmasdan oʻrganish mumkin emas”, deb fikr bildirishgan tilshunos olimlar Oʻ.Sharipova va I.Yoʻldoshev “Tilshunoslik asoslari” oʻquv qoʻllanmasida. Darhaqiqat, biror tilni oʻrganish uchun yozuv va grammatika juda muhim omil.

Ushbu maqola yozish mahoratini rivojlantirish uchun grammatikaning ahamiyatini va uning taʼlimdagi barcha bosqichlarda zarurligini taʼkidlaydi. Grammatikani oʻrganish hech qachon ortga surilmasligi kerak, chunki barchaga tushunarli va samarali yozuv koʻnikmasi uchun bu muhim

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Alimardonova M. "The role of grammar in improving student's writing skills". World Bulletin of Management and Law (WBML) Available Online at <https://www.scholarexpress.net>. 2021
2. Ergashova, S., Yadgarova, L., Ziyodulloeva, M., Norova, F., & Yuldashova, N. (2022). The principles of using computer technologies in the formation and development of students' language skills. Journal of Pharmaceutical Negative Results, 13(Special Issue 6). <https://www.pnrjournal.com/index.php/home/article/view/2116>
3. Faidel M. "The effect of grammar teaching methods on students' writing skill". <International Journal online of Humanities>2021
4. Isakulova, B. K. (2024). Role of leadership style in teaching process. *GOLDEN BRAIN*, 2(1), 615–619. Retrieved from <https://researchedu.org/index.php/goldenbrain/article/view/6060>
5. Isakulova, B. K. (2023). Teaching a foreign language through didactic games to preschoolers. *GOLDEN BRAIN*, 1(11), 234–239. Retrieved from <https://researchedu.org/index.php/goldenbrain/article/view/3161>
6. Isakulova, B. K. (2023). The importance of teaching children English with early childhood with the help of game learning methods. *International Journal of Advanced Research in Education, Technology and Management*, 2(4), 352–360. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7813228>, <https://ijaretm.com/index.php/ij/article/view/339>
7. Isakulova, B. K. (2024). Didactic games as a means of learning preschool children learn English. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10518781> <http://multidisciplinaryjournal.com/index.php/mm/article/view/104>
8. M.Rama Priya & Dr. K V Divya. "Improving writing skills-the role of grammar". Volume III.2017.
9. Tuxtayevich, K. I. ., Ahmatovna, P. S. ., Turgunbayevna, M. N., Rasulovna, R. M. ., Qizi, T. F. R. ., & Qizi, Y. N. A. . (2024). Different Approaches to Enhance Critical Thinking in Digital Education. *SPAST Reports*, 1(7). <https://spast.org/ojspath/article/view/5086>
10. Yo'ldoshev, I., Sharipova, O'. "Tilshunoslik asoslari" Toshkent-2006
11. Yuldashova, N. A. qizi, & Ziyadulloyeva, M. S. qizi. (2024). Essence of developing learners' communicative competence. *Golden Brain*, 2(1), 572–575. Retrieved from <https://researchedu.org/index.php/goldenbrain/article/view/6050>